

مقاييس النجاعة والنماء في المدرسة (ميتساف)

מדדי יעילות וצמיחה בית-ספרית (מיצ"ב)

امتحان ميتساف داخلي في اللغة العربية للصف الثامن

מבחן מיצ"ב פנימי בערבית לכיתה ח'

المرشد للمعلم لتمرير الامتحان وتقييمه

מדריך למורה להעברת המבחן ולהערכתו

أيار، 2007

אייר (מאי), התשס"ז

מורה נכבד/ה,

המדריך שלפניך נועד לסייע לך להעביר את המבחן **בערבית לכיתה ח'** במסגרת פנים בית-ספרית. המדריך כולל פרטים בנוגע להעברת המבחן בכיתות, להערכתו, לחישוב הציונים ולחישוב המדדים הכיתתיים.

המבחן פותח בידי הרשות הארצית למדידה ולהערכה בחינוך (ראמ"ה), ולווה על ידי ועדת היגוי שכללה את המפמ"ר להוראת הערבית, וכן מפקחים, מדריכים ומורים להוראת המקצוע. נושאי המבחן משקפים את תכנית הלימודים ומתאימים לחומר הנלמד עד סוף כיתה ח'. לכן יש לראות במבחן זה כלי הערכה נוסף, שתוצאותיו יתווספו לסל נתוני ההערכה הפנימיים של התלמיד ושל הכיתה, במהלך השנה או לאורך השנים.

מבחן זה הועבר בשנת הלימודים תשס"ז בבתי-ספר במסגרת המיצ"ב החיצוני. הוא מיועד לך לשימוש פנימי בבית-הספר (מיצ"ב פנימי), ואפשר להשתמש בו כתחליף למבחן בית-ספרי מסכם. צוות בית-הספר יבדוק את המחברות, יתח את הממצאים וילמד את התוצאות. יש לזכור כי **תוצאות המיצ"ב הפנימי נועדו לשימוש פנימי, ובית-הספר לא יידרש לדווח עליהן לכל גורם שהוא**. המטרה היא לאפשר להנהלת בית-הספר ולצוות המורים להשיג תובנות (ברמת התלמיד, ברמת הכיתה וברמת תכנית הלימודים הבית-ספרית), מתהליך בדיקת המבחנים ומן הממצאים שלהם. התובנות האלה יסייעו להם להתמקד ביעדים חינוכיים ולימודיים ולקדם את הישגי התלמידים.

כחלק מן ההיערכות להעברת המבחן בבית-הספר, מומלץ לקרוא בעיון את המדריך ולפעול בהתאם להנחיות המופיעות בו. יש לציין כי בית-הספר יוכל לקבוע את המתכונת של העברת המבחנים (למשל, אם המבחן יועבר בשלמותו או בחלקו, או כל שינוי אחר). עם זאת, **חשוב לזכור כי ככל שכללי ההעברה וההערכה המופיעים במדריך יישמרו בקפדנות, כך התוצאות של המבחן יהיו מהימנות יותר, תקפות יותר, ויהיה אפשר להשוות אותן לנורמות הכלל-ארציות של ההישגים במבחן זה**. נורמות אלה מחושבות על פי תוצאות המיצ"ב החיצוני, שיפורסמו על-ידי ראמ"ה בחודשים הבאים.

בנושאים הקשורים בתוכני המבחן ובקישורים לתכנית הלימודים ניתן לפנות לד"ר מחמוד אבו-פנה, מפמ"ר להוראת הערבית, בטלפון 04-6477444 או בדוא"ל mahmudab@education.gov.il או למפקחים בערבית במחוזות (רשימת המדריכים והמדריכות נמצאת על גבי הכריכה האחורית של חוברת זו).

לפרטים נוספים לגבי המיצ"ב הפנימי ולחומרי עזר, אפשר לפנות לאתר האינטרנט של ראמ"ה שכתובתו <http://rama.education.gov.il>, בקטגוריה "מיצ"ב פנימי התשס"ז".

בכל שאלה הנוגעת למיצ"ב הפנימי אפשר לפנות באמצעות דוא"ל meitzav@education.gov.il או באמצעות פורום המיצ"ב הפנימי. הכניסה לפורום מיועדת למורים בלבד והיא נעשית דרך אתר האינטרנט של ראמ"ה (בקטגוריה "מיצ"ב פנימי התשס"ז") באמצעות שם המשתמש: **pnimi** והסיסמא: **pnimi7**.

המדריך שלפניך כולל את הפרקים הבאים:

1. תיאור המבחן
2. היערכות לקראת העברת המבחן
3. התייחסות לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים
4. הנחיות כלליות להעברת המבחן בכיתה
5. בדיקת המבחנים וחישוב הציונים
6. המחווה
7. דף ריכוז ציונים לתלמיד
8. דף מיפוי כיתתי

תכולת המעטפה המצורפת למדריך: 40 מבחנים נוסח א' ו-40 דפים לריכוז ציונים לתלמיד

עבודה נעימה ופורייה!

1. תיאור המבחן

במבחן נבדקים שלושת הנושאים המפורטים להלן:

1. **הבנת הנקרא** נבדקת באמצעות שלושה טקסטים (נרטיבי, מידעי, שכנועי) ובעקבותיהם שאלות. השאלות הן מסוגים שונים (כגון שאלות מסוג רב-ברירה ושאלות "פתוחות"), ובהן נבדקים ממדים שונים של הבנת הנקרא, המפורטים במפרט המוצג בטבלה מספר 1 להלן.
2. **הבעה בכתב** נבדקת באמצעות מטלת כתיבה.
3. **ידע לשוני** נבדק בזיקה לטקסטים הנכללים בפרקים של הבנת הנקרא ובמטלות הכתיבה.

בטבלה מספר 1 מוצג **מפרט** המבחן אשר פורסם באתר האינטרנט של ראמ"ה,

<http://rama.education.gov.il>, כבר באוקטובר 2006.

טבלה מספר 1: מפרט המבחן בערבית לכיתה ח', תשס"ז

מبنى امتحان مقاييس النجاح والنماء في المدرسة في اللغة العربية الصف الثامن 2006/7

يفحص امتحان اللغة العربية ثلاثة مجالات: فهم المقروء، المعرفة اللغوية، التعبير الكتابي.

يشتمل الامتحان على صيغتين، يمتحن كل تلميذ بإحدى الصيغتين فقط.

تتكون كل صيغة (امتحان) من أربعة فصول:

كل فصل من الفصول الثلاثة الأولى يشتمل على نص من أحد الأنواع المفصلة لاحقاً، وعلى 10-13 سؤالاً متنوعاً بحسب الأنواع المفصلة لاحقاً، الأسئلة تفحص مجالين: فهم المقروء في مستوياته المختلفة (انظر مستويات الفهم في الملحق [1])، والمعرفة اللغوية (بحسب ما جاء في المنهج والكتب التعليمية).

نوعاً الأسئلة:

- أسئلة مفتوحة: الإجابة عنها تتضمن كتابة كلمة، جملة أو أكثر.

- أسئلة مغلقة: تتطلب من الممتحن تحديد الإجابة من بين إجابات معطاة.

الفصل الرابع يخصص لفحص التعبير الكتابي، ويشتمل على مهمة واحدة في التعبير، من الأنواع المذكورة لاحقاً. يتم تقييم مهمة التعبير الكتابي بحسب ثلاثة معايير. (انظر معايير لتقييم مهمة التعبير في الملحق [2]).

جدول لمبنى امتحان الصف الثامن

ملاحظات	عدد العلامات (النسبة المئوية)	التفصيل	المجال	
<p>- طول كل نص: حتى 500 كلمة.</p> <p>- النصوص من مجالات مختلفة.</p> <p>- تعالج الأسئلة حول النصوص جميع مستويات الفهم.</p>	60%	<p><u>أنواع النصوص</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • نص سردي/قصصي • نص معلوماتي/ إخباري • نص إقناعي <p><u>مستويات الفهم</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • فهم المعنى الصريح في النص (استخراج معلومات) • فهم المعنى الخفي في النص (تفسير واستنتاج) • تقييم ونقد مضمون النص • فهم المبنى والأسلوب (كيفية كتابة النص) 	فهم المقروء	1
<p>- تقييم مهام التعبير حسب المعايير الثلاثة (المضمون، المبنى، اللغة).</p> <p>- مهام التعبير لها علاقة بنصوص الامتحان أو مستقلة عنها.</p>	25%	<p><u>معايير تقييم التعبير الكتابي</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • المضمون • المبنى • اللغة <p><u>أنواع التعبير الكتابي</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • نص سردي/قصصي • نص وصفي • نص إقناعي 	التعبير الكتابي	2

מلاحظات	عدد العلامات (النسبة المئوية)	التفصيل	المجال	
<ul style="list-style-type: none"> - التأكيد على النواحي الوظيفية التطبيقية. - لا يطلب إعطاء تعريف أو صياغة القاعدة أو ذكرها في الموضوعات الواردة. 	15%	<ol style="list-style-type: none"> 1. الجملة بنوعيتها: الاسمية والفعلية 2. أنواع الفعل: الماضي والمضارع والأمر، اللازم والمتعدي، المبني للمجهول، المجرد والمزيد، الصحيح والمعتل، التام والناقص 3. الفاعل بأنواعه: اسم ظاهر، ضمير متصل، ضمير مستتر 4. نائب الفاعل بأنواعه: اسم ظاهر، ضمير متصل، ضمير مستتر 5. المفاعيل بأنواعها: المفعول به، المفعول فيه (ظرف المكان وظرف الزمان)، المفعول لأجله، المفعول المطلق 6. المبتدأ، والخبر بأنواعه: المفرد، الجملة الفعلية، الجملة الاسمية، شبه الجملة 7. الحال بأنواعها: الجملة المفردة، الجملة الفعلية، الجملة الاسمية شبه الجملة 8. التمييز بنوعيه: الملفوظ والملحوظ 9. التوابع: النعت، العطف، التوكيد بنوعيه (المعنوي واللفظي) البديل 10. من الأسماء: الضمائر (المنفصل، المتصل والمستتر). أسماء الإشارة، الأسماء الموصولة، أسماء الاستفهام، أسماء الشرط 11. من الحروف: حروف الشرط، حروف الاستفهام، حروف العطف 12. الإضافة 13. الأوزان الصرفية 	المعرفة اللغوية (المواضيع اللغوية)	3

ملحق [1] مبنى الامتحان مستويات فهم المقروء

فهم المعنى الصريح في النص (استخراج معلومات)

- استخراج معلومات صريحة من الفقرة أو النص الكامل
- فهم العلاقات الصريحة بين أجزاء النص (مثلاً بواسطة كلمات الربط والعوائد)

فهم المعنى الخفي في النص (تفسير واستنتاج)

- فهم كلمات وتعابير وجمل
- فهم الفكرة المركزية، الرسالة الأساسية، الحجة الرئيسية، موقف الكاتب
- تكوين تعميمات
- استخلاص نتائج
- فهم العلاقات المنطقية (بما فيها التسلسل الزمني) غير المفسرة في النص

تقييم ونقد مضمون النص

- تقييم ونقد أهداف النص
- التمييز بين الرأي والحقيقة
- طرح فرضيات لها صلة بالنص
- اتخاذ القارئ لموقف معلل

فهم المبنى والأسلوب (كيفية كتابة النص)

- التعرف على مركبات المبنى ووظائفها (مثلاً المقدمة والخاتمة)
- فهم استعمال الوسائل البلاغية (مثل: التشبيه، التشخيص والتأنيص، التكرار، وغيرها)
- التعرف على مستويات اللغة ودلالاتها
- التعرف على مميزات شكلية تتعلق بنوع النص (مثل الملاحظات، الرسوم التوضيحية، الرموز...)

ملحق [2] مبنى الامتحان معايير لتقييم مهمة التعبير

• المضمون (50%)

- أ. الالتزام بموضوع الكتابة وغايتها.
- ب. تطوير المضمون: تفصيل، مبنى مركب، عرض وجهات نظر مختلفة، غنى فكري، إلخ.
- ت. مدى الوعي بالمتلقي: هل يشمل المضمون المعلومات المطلوبة للمتلقي كي يفهم هدف الكاتب.

• المبنى (20%)

- أ. مبنى وأسلوب لغوي يلائمان النوع الكتابي والمهمة.
- ب. مبنى منطقي: علاقة تسلسلية منطقية بين الجمل، بين الأفكار وبين الأقسام المختلفة من النص (ترابط وتماسك).
- ت. عرض: ترتيب الكتابة وتنظيمها على الصفحة من ناحية الشكل (الفصل بين الكلمات، بين الفقرات وبين العنوان والنص).

• اللغة (30%)

- أ. ثروة لغوية: غنى لغوي ودقة في المعنى.
- ب. مبنى نحوي سليم، استخدام صحيح لحروف وكلمات الربط وملاءمة نحوية (الجنس، العدد، إلخ).
- ت. استخدام صحيح لعلامات الترقيم (النقطة، علامة الاستفهام في نهاية الجملة، النقطتين قبل التفصيل، والمزدوجين لعرض اقتباس وإلخ).
- ث. إملاء صحيح.
- ج. مستويات لغوية تتلاءم مع المهمة، والامتناع عن الخلط بين المستويات.

בטבלה מספר 2 מוצגים מספרי השאלות העוסקות בהבנת הנקרא, בידע לשוני ובהבעה בכתב.

טבלה מספר 2: שאלות המבחן בהבנת הנקרא, בידע לשוני ובהבעה בכתב

שאלות המבחן	נושא
36-24 , 21-11 , 9-1	הבנת הנקרא
38 , 37 , 23 , 22 , 10	ידע לשוני
פרק רביעי : הבעה בכתב	הבעה בכתב

טבלה מספר 3 ממפה את השאלות העוסקות בהבנת הנקרא לפי סוגי הטקסטים (סוגות) ולפי ממדי הבנת הנקרא. כפי שאפשר לראות, לא בכל הצלבה של סוגה וממד הבנה יש מספר שווה של פריטים.

טבלה מספר 3: מיפוי שאלות המבחן בהבנת הנקרא לפי סוגי הטקסטים ולפי ממדי ההבנה

סוגות			הבנת המשמעות הגלויה בטקסט (איתור מידע)	ממדי ההבנה
שכנועי	מידעי	נרטיבי		
18 , 14 , 12 , 11	5 , 2 , 1	31 , 26 , 24	הבנת המשמעות הסמויה בטקסט (פרשנות והסקת מסקנות)	
17 , 15 , 13 (1א , 2א , 1ב , 2ב)	6 , 4 , 3	32 , 30 , 28 , 27 , 25 34	הערכה וביקורת	
19 , 16	7א-ג	36 , 33	הבנת המבנה והסגנון (איכות כתיבת הטקסט)	
21 , 20	9 , 8	35 , 29		

2. היערכות לקראת העברת המבחן

בפרק זה מוצגות הנחיות כלליות לקראת העברת המבחן בבית-הספר. חשוב לקרוא את ההנחיות האלה מראש, ולהיערך למבחן בהתאם.

- 2.1 **מועד העברת המבחן:** מבחן זה נועד להעברה לקראת סוף שנת הלימודים של כיתה ח'. יש להעביר את המבחן בבית-הספר מיד לאחר המועד שבו יתקיים מבחן המיצ"ב החיצוני בערבית (29 במאי, 2007), בתאריכים 3-12 ביוני, 2007. שימו לב: העברת המבחן במועד אחר עלולה לפגוע ברלוונטיות של תוצאות המבחן ובאפשרות להשוות את ההישגים שיתקבלו לנורמות הארציות.
- 2.2 **הודעה לתלמידים:** מומלץ להודיע לתלמידים בכיתות הנבחנות על מועד המבחן, על היקף החומר הנכלל בו ועל השימושים שייעשו בתוצאותיו, כל אלה בהתאם להחלטת בית-הספר (האם הציון יימסר לתלמיד? האם הציון יתבטא בתעודה? האם תישלח הודעה להורים?).
- 2.3 **שמירה על סודיות שאלות המבחן בתוך בית-הספר ומחוץ לבית-הספר:** מומלץ להעביר את המבחן לכל כיתות ח' באותו יום ובאותה שעה. העברה של המבחן בהפרשי זמן בכיתות המקבילות עלולה לגרום ל"דליפה" של השאלות. נוסף על כך, מאחר שמדובר במבחן שיועבר בבתי-ספר רבים, יש לשמור על חיסיונם של המבחנים ועל חיסיונו של מדריך זה, גם לאחר שהמבחן כבר התקיים ועד לסוף שנת הלימודים.
- 2.4 **שינויים בתוכן המבחן על פי החלטת בית-הספר:** בית-הספר יוכל להחליט אילו חלקים מן המבחן יועברו לתלמידים. מומלץ להעביר את המבחן **בשלמותו**, אך אם בית-ספר יחליט לבטל שאלות מסוימות, יש לסמן עליהן X במחברות המבחן. **שימו לב!** לביטול שאלות יש השלכות על חישוב הציונים, והדבר עלול לפגוע ביכולתכם להשוות את הציונים של בית-ספרכם לנורמות הארציות.
- 2.5 **נוסח המבחן:** מדריך זה מתייחס לנוסח אחד בלבד (נוסח א'). אם יש חשש להעתקות במבחן, על בית-הספר להיערך בהתאם, למשל, לתגבר את ההשגחה בכיתה או ליזום פתרון ארגוני אחר.

3. התייחסות לתלמידים בעלי צרכים מיוחדים

על פי ההוראות בחוזר הוראות הקבע סד/4(ב), סעיף 4.3-25, ניתן סיוע ללקויי למידה בכל התחומים, ובלבד שאינו פוגע במהות המקצוע. קריאה וכתובה הן ממהות הוראת שפת-אם באשר היא, ומטרת המבחן היא לבדוק את שליטתם של התלמידים בהפקת משמעות מטקסט כתוב. הקראה, במקרה זה, תיפגע במהות המבחן, ולכן ההמלצה היא לא לאפשר התאמה של הקראה ו/או של שכתוב התשובות במבחן זה. תלמידים בעלי צרכים מיוחדים יתמודדו עם פענוח הטקסטים כמיטב יכולתם בעזרת הכלים שרכשו.

להלן התייחסות לקבוצות התלמידים בעלי הצרכים המיוחדים:

3.1 תלמידים הלומדים בכיתות של החינוך המיוחד: המבחן האמור נועד לבדוק את רמת השליטה בחומר הלימודים על פי תכנית הלימודים הכללית, ולכן בית-הספר יכול לבצע, על פי שיקול דעתו, התאמות למבחנים בהתאם לתח"י (תכנית חינוכית יחידנית) של כל תלמיד (ראו סעיף 3.2 להלן). עם זאת, כמו במיצ"ב החיצוני, אין חובה לבחון את התלמידים האלה.

3.2 תלמידים בכיתות רגילות הזכאים לתמיכה מתכנית השילוב: ההחלטה אם תלמידי השילוב ייבחנו במיצ"ב הפנימי נתונה לשיקול הדעת של צוות בית-הספר. מאחר שהמבחן מבוסס על תכנית הלימודים הכללית, ייתכן שאינו מתאים להיקף הלמידה של התלמידים האלה. עם זאת, יש חשיבות רגשית וחברתית לעצם העובדה שהם ייבחנו יחד עם עמיתיהם לכיתה. לכן צוות בית-הספר ישקול אם התלמידים האלה ישתתפו בבחינה, וזאת על פי יכולותיהם הקוגניטיביות-רגשיות והחברתיות ועל פי התח"י של כל תלמיד. כמו כן, יוכל בית-הספר לפטור את התלמידים האלה מחלקים מסוימים של המבחן או משאלות קשות, או לפצל את המבחן לכמה מקטעים.

3.3 תלמידים בעלי לקויות למידה שאינם זכאים לתמיכה מתכנית השילוב: בקבוצה זו נכללים תלמידים שאינם זכאים לתמיכה מתכנית השילוב (בין שעברו אבחון בידי גורם חיצוני ובין שלא), אך מתמודדים עם קשיי למידה, בעיקר בקריאה ובכתיבה. התלמידים האלה יבחנו בכיתות הרגילות מבלי שיקבלו התאמות מיוחדות. יש לעודד את התלמידים לבצע את המבחן בשלמותו וכמיטב יכולתם.

4. הנחיות כלליות להעברת המבחן בכיתה

בפרק זה מוצגות הנחיות כלליות להעברת המבחן בכיתה. העברת המבחן על פי ההנחיות האחידות תשפר את מהימנות המבחן, ותיתן לכל תלמיד הזדמנות שווה לבטא את ידיעותיו ורמת שליטתו בחומר הלימודים.

4.1 משך המבחן

4.1.1 **שעת המבחן:** מומלץ לקיים את המבחן בשעות שבהן התלמידים ערניים, ואין בסביבה גורמים העלולים להפריע להצלחתם. המיצ"ב החיצוני מתקיים בשעות הלימוד השלישית והרביעית, ומומלץ להעביר גם את המבחן הפנימי בשעות אלה.

4.1.2 הזמן המוקצב למבחן זה הוא **90 דקות** (למבחן המועבר בשלמותו), **ללא הפסקות**. משך זמן זה תוכנן כך שהתלמידים יוכלו להשיב בנינוחות על כל שאלות המבחן. עם זאת, אם התלמידים יודקו לכמה דקות נוספות כדי להשלים את המבחן, אפשר לתת להם תוספת קצרה של זמן, על פי שיקול הדעת של בית-הספר.

4.1.3 יש להודיע לתלמידים בתחילת המבחן על משך הזמן העומד לרשותם, אולם במהלך המבחן אין לזרז את התלמידים, ואין לכתוב על הלוח את משך הזמן הנותר לסיום המבחן.

4.2 **סיום המבחן לפני תום הזמן:** בית-הספר יקבע אם תלמידים שסיימו את עבודתם לפני הזמן יישארו בכיתה או שיצאו החוצה. רצוי לעודד תלמידים שסיימו את המבחן לפני הזמן לבדוק את תשובותיהם שנית, ורק לאחר מכן למסור את מחברותיהם.

4.3 השגחה בכיתה-האם

לפני תחילת המבחן מומלץ לאפשר למורה של תחום הדעת לתת הבהרות כלליות לתלמידים בנוגע לתוכני המבחן. רצוי למנות מורה אחד לפחות, שאינו מלמד את תחום הדעת, כמשגיח על התלמידים בעת ביצוע המבחן.

תפקידי המשגיח בכיתה בשעת המבחן:

4.3.1 לפקח על המהלך התקין של המבחן, ולשמור על הסדר ועל טוהר הבחינות.

4.3.2 לוודא כי כל תלמיד עובד באופן עצמאי.

4.3.3 לסייע לתלמידים בפתרון בעיות טכניות (דפוס לא ברור, חוברת פגומה וכדומה). אין להשיב על שאלות העוסקות בתחום התוכן, אין להקריא את שאלות המבחן, ואין לרמוז על התשובה הנכונה או לכוון את התלמידים לתשובה הנכונה.

4.3.4 ליצור אווירת עבודה שקטה ונינוחה, ללא לחץ של זמן, שתאפשר לתלמידים לבטא את הידע שלהם בדרך הטובה ביותר.

4.3.5 לעודד את התלמידים להשיב על כל שאלות המבחן כמיטב יכולתם, ולא לדלג על שאלות.

4.4 הסברים לתלמידים בעת חלוקת המבחנים

מוצע להתייחס לנקודות הבאות:

- א. להסביר לתלמידים את מטרת המבחן.
- ב. לציין כמה זמן עומד לרשותם.
- ג. לציין כי המבחן מורכב משאלות סגורות ("אמריקאיות") ושאלות פתוחות. בשאלות הסגורות יש תשובה אחת נכונה ועל התלמידים לסמן/להקיף אותה. בשאלות הפתוחות יש לכתוב את התשובה במקום המיועד לכך.
- ד. להסביר לתלמידים מה עליהם לעשות אם סיימו את המבחן לפני הזמן.
- ה. לבקש מהתלמידים לעבוד ברצינות המרבית, להשיב על כל השאלות ולא לדלג על אף שאלה אחת.
- ו. להסביר להם את נוהלי ההתנהגות בשעת המבחן (יציאה לשירותים, אכילה, שאילת שאלות וכו').
- ז. להסביר כי במטלת הבעה בכתב, על התלמידים לבחור בנושא אחד מבין שני הנושאים ולכתוב עליו חיבור.

5. בדיקת המבחנים וחישוב הציונים

המבחנים ייבדקו בידי צוות בית-הספר. מוצע כי המבחנים של כל כיתה ייבדקו בידי מורה שאינו מלמד באותה כיתה או בידי צוות מורים שיבדוק את המבחנים. כמו כן, מוצע שרכז המקצוע או רכז השכבה, או מי שימונה לצורך זה בידי מנהל בית-הספר, ילווה את התהליך הזה.

יש לבדוק את המבחנים בהתאם ובצמידות למחווון המצורף (ראה פרק 6). אפשר להיעזר בדף ריכוז הציונים לכל תלמיד המצורף במעטפה (במעטפה יש 40 עותקים של דף ריכוז הציונים; ראה בפרק 7 דוגמה לדף מלא של ריכוז ציונים, שחושבו בו הציונים, ודוגמה לדף ריק של ריכוז ציונים). כלי זה הותאם להעברת המיצ"ב הפנימי, ונועד לאפשר למורי בית-הספר בדיקה נוחה ויעילה של המבחנים.

בתי-הספר שעובדים עם המנב"ס והמנבסון:

המנב"ס והמנבסון הותאמו למבחני המיצ"ב הפנימיים. להדרכה ולתמיכה אפשר לפנות למוקד השירות והתמיכה של מינהלת יישומי המנב"ס בימים א'-ה', בין השעות 07:30 - 22:30, וביום ו', בין השעות 07:30 - 14:00, טלפון: 03-9298111.
מורים מהמגזרים דוברי השפה הערבית מוזמנים לפנות גם בימים שישי ושבת, בין השעות 07:30 - 16:30.
דוא"ל לתמיכה: moked-manbas@kishurim.k12.il
דוא"ל למידע כללי: manbas@manbas.k12.il

כמו כן, פותח באופן ניסיוני כלי ייעודי, מבוסס אקסל, שאפשר להוריד מאתר האינטרנט של ראמ"ה בכתובת <http://rama.education.gov.il> בקטגוריה "מיצ"ב פנימי" (לאחר מועד המיצ"ב החיצוני). **העבודה עם הכלי מחליפה את העבודה עם הדפים הידניים של ריכוז הציונים**, ומיועדת למורים המיומנים בעבודה באקסל. למי שאינו מיומן בעבודה באקסל מומלץ להשתמש בדפים הידניים של ריכוז הציונים. להלן הנחיות כלליות למילוי דפי ריכוז הציונים ה"ידניים" בעת בדיקת המבחן:

5.1. בדיקת שאלות המבחן לפי המחווון המצורף

5.1.1 אפשרויות הניקוד בכל סעיף ובכל שאלה הוגדרו מראש במחווון, ובהתאם לכך הן מצוינות בדף ריכוז הציונים. יש לסמן על גבי דף ריכוז הציונים את הניקוד לכל שאלה.

דוגמאות:

- בשאלה 6 (שאלה פתוחה) תשובה מלאה תזכה את התלמיד ב-4 נקודות. במקרה זה יש להקיף בדף ריכוז הציונים, בשורה המתייחסת לשאלה 6, את הספרה 4. תשובה חלקית תזכה את התלמיד ב-2 נקודות. אם התלמיד כתב תשובה שגויה או לא השיב על השאלה כלל, הוא יקבל 0 נקודות. אין אפשרות לתת 3 נקודות, או נקודה אחת בשאלה זו.
- בשאלה 11 (שאלה פתוחה), תשובה מלאה של התלמיד תזכה אותו בנקודה, ותשובה חלקית תזכה אותו בחצי (0.5) נקודה (בהתאם למפורט במחווון). אם התלמיד כתב תשובה שגויה או לא השיב על השאלה כלל, הוא יקבל 0 נקודות.
- בשאלה 5 (שאלה סגורה), התשובה הנכונה היא אפשרות מספר 3. תלמיד שבחר בתשובה הנכונה יקבל 2 נקודות, ולכן בדף ריכוז הציונים יש להקיף את הספרה 2 במקום המתאים. אם התלמיד כתב תשובה שגויה או לא השיב על השאלה כלל, הוא יקבל 0 נקודות.

5.1.2 בשאלה 7 הכוללות כמה סעיפים, יש לחשב את מספר הנקודות הכולל של השאלה על פי המחווה, ורק אז לסמן את הניקוד בדף ריכוז הציונים.

בשאלה 7 יש שלושה סעיפים של דעה/עובדה. תשובה נכונה בכל סעיף תזכה את התלמיד בנקודה אחת. לכן, אפשרויות הניקוד בדף ריכוז הציונים לשאלה 7 הן: 0, 1, 2, 3. לפיכך, אם התלמיד שגה בסעיף א', אך ענה תשובה מלאה ונכונה על סעיפים ב' ו-ג', הוא יקבל בסך הכול על שאלה זו 2 נקודות. לעומת זאת, אם התלמיד השיב נכון על כל הסעיפים, הוא יקבל 3 נקודות על השאלה הזאת.

5.1.3 יש לשים לב כי במשימת ההבעה בכתב, השיפוט נעשה על פי הממדים תוכן, מבנה ולשון, כמפורט במחווה.

5.1.4 מבחינת מתן הניקוד, דין שאלה שלא ענו עליה כדין תשובה שגויה. בשני המקרים התלמיד יקבל 0 נקודות. עם זאת, מומלץ שהמורה ינהל רישום על שאלות שהתלמידים לא השיבו עליהן, כך שאפשר יהיה להסיק מסקנות לגבי נושאים שהכיתה מתקשה בהם או לא למדה אותם.

5.1.5 בפרק 7 יש דוגמה לדף ריכוז ציונים מלא ולאחריו דף ריכוז ציונים ריק.

5.2 חישוב הציון לכל נושא במבחן

5.2.1 בעבור כל תלמיד יש לחשב ציון בכל אחד משלושת הנושאים הבאים: הבנת הנקרא, הבעה בכתב וידע לשוני. הציון בכל נושא יחושב על פי סכום הנקודות הכולל שצבר התלמיד באותו נושא (השאלות של הבנת הנקרא והשאלות של ידע לשוני מופיעות בטורים נפרדים בדף ריכוז הציונים לתלמיד).

5.2.2 שימו לב, הטווח האפשרי לציון בכל נושא מופיע בתחתית הטבלה, ויש לוודא כי הציון שקיבל התלמיד נמצא בטווח הזה.

5.2.3 אפשר לחשב באופן ידני את ציוני התלמידים בנושאים השונים בסולם אחוזים (ראה "ציון בנושא באחוזים" בדף ריכוז הציונים), ואפשר להיעזר בכלי אקסל, שיחשב את הציונים האלה באופן אוטומטי.

5.3 חישוב הציון הכולל במבחן

5.3.1 הציון הכולל במבחן מחושב על-פי סכום הנקודות שצבר התלמיד במבחן בשלושת התחומים (הבנת הנקרא, הבעה בכתב וידע לשוני).

5.3.2 אם הציון המתקבל אינו מספר שלם, יש לעגל אותו כלפי מעלה (ראה דוגמא בפרק 7.1). למשל, אם הציון הכולל המתקבל הוא 68.5, אז יש לעגל אותו לציון 69.

5.4 דף המיפוי הכיתתי וחישוב מדדים כיתתיים

- 5.4.1 בתום הבדיקה מומלץ להעתיק את הציונים הכוללים ואת הציונים בכל נושא (באחוזים) לדף המיפוי הכיתתי (פרק 8), ואחר-כך לחשב את הציון הממוצע של כלל התלמידים בכיתה.
- 5.4.2 הנורמות הארציות אינן כוללות תלמידים המקבלים תמיכה מתכנית השילוב ועולים חדשים. לכן, כדי להשוות את הממוצע הכיתתי לנורמה הארצית (כאשר נתונים אלה יתפרסמו), יש לחשב את הממוצע הכיתתי ללא הקבוצות של התלמידים האלה.
- 5.4.3 כמו כן מומלץ לחשב את הממוצע הכיתתי הכולל את התלמידים בעלי לקויות למידה ואת הממוצע הכיתתי שאינו כולל את התלמידים האלה, בעיקר אם תנאי ההיבחנות שלהם שונים בתכלית.

5.5 השוואה לנורמות ארציות

ראמ"ה תפרסם את הנורמות הארציות על-סמך התוצאות של בתי-הספר שנבחנו במבחן המיצ"ב החיצוני. בית-הספר יוכל להשוות את הישגיו עם ההישגים של בתי-ספר דומים. הסברים בנוגע להשוואה זו יפורסמו באתר האינטרנט של ראמ"ה בעוד מספר חודשים. זכרו, אם תחליטו לערוך שינויים כלשהם במבחן (במבנהו, באופן העברתו, או באופן הערכתו), לא תוכלו להשוות את ההישגים של בית-ספרכם לנורמות הארציות.

6. המחווון

- 6.1** המחווון מפרט את התשובות הנכונות ואת אופן הניקוד של תשובות מלאות וחלקיות. נוסף על כך, המחווון מציין לגבי כל שאלה ושאלה את הנושא שלה, את ממד ההבנה שלה ואת סוג הטקסט (סוגה) שבו היא עוסקת.
- 6.2** המחווון והניקוד שניתן לכל שאלה וסעיף מתבססים על המחווון של המיצ"ב החיצוני, אך מותאמים למיצ"ב הפנימי. אם במחווון אין התייחסות לניקוד חלקי בשאלה, אין לתת לה ניקוד חלקי.
- 6.3** לנוחיות המורים, נעשה מאמץ לפתח מחווון מפורט ככל האפשר. עם זאת, ייתכנו מצבים שבהם, למרות המחווון, תהיה אי-בהירות בנוגע לניקוד שצריך לתת לתשובה זו או אחרת. במקרים כאלה על המורה להפעיל את שיקול דעתו ולהחליט כמה נקודות יקבל התלמיד.

זכרו:

- יש לתת ניקוד לכל סעיף בנפרד.
- בשאלה 7, יש לחבר את סכום הנקודות של כל סעיפי השאלה, ואת התוצאה לרשום בדף ריכוז הציונים לתלמיד או להקליד בקובץ האקסל (או בכלי ממוחשב אחר).
- התלמיד יקבל 0 נקודות על כל שאלה שלא השיב עליה.
- בשאלות סגורות (רב-ברירה) – יש להתייחס לשאלה שבה התלמיד סימן יותר מתשובה אחת, כאילו הוא לא השיב עליה (ולא לזכות אותו בנקודות).
- לתשומת לבך, במספר שאלות (11, 14, 17 בכל סעיף, 18, 26, 31, 34) אפשר לתת ניקוד חלקי של חצי נקודה. **אם הנך עובד עם המנבסון, תשובה של חצי נקודה תוקלד מטעמים טכניים כתשובה של נקודה.**

دليل الإجابات لامتحان في اللغة العربية للصف الثامن
مقاييس النجاعة والنماء في المدرسة – داخلي، 2007

السؤال	الدرجات للسؤال	البند	نوع البند/السؤال	الدرجات للبند	الإجابة الصحيحة وتفصيل إمكانات الدرجات	المجال	مستويات فهم المقروء	نوع النص
الفصل الأول								
1	1٠0		مغلق		1 = أنثى الفيل. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	1	معلوماتي/ إخباري
2	1٠0		مغلق		1 = (4) يتعرض ابنها للخطر. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	1	معلوماتي/ إخباري
3	2٠0		مغلق		2 = (2) تسقط مية 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	2	معلوماتي/ إخباري
4	2-0		مفتوح		2 = ذكر صفتين من الصفات التالية: - ضخامة الجثة - العطف على الأبناء - القوة - الدفاع عن الأبناء - لديها غريزة وهيبتها لها الطبيعة - التضحية من أجل الأبناء - عنايتها بأطفالها - تربية صغارها مع العطف - الحب لصغارها - مسؤولية اتجاه الأبناء 1 = ذكر صفة واحدة من الصفات أعلاه. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	2	معلوماتي/ إخباري
5	2٠0		مغلق		2 = (3) يصنعون من جلدها المعاطف. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	1	معلوماتي/ إخباري
6	4,2٠0		مفتوح		4 = ذكر الصفتين التاليتين: - حرارة الحنو الأبوي - الشراسة والقوة 2 = ذكر صفة واحدة من الصفتين أعلاه. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	2	معلوماتي/ إخباري
7	3-0	أ	مغلق	1٠0	1 = (1) رأي 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	3	معلوماتي/ إخباري
		ب	مغلق	1٠0	1 = (2) حقيقة 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	3	معلوماتي/ إخباري
		ج	مغلق	1٠0	1 = (2) حقيقة 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	3	معلوماتي/ إخباري
8	3٠0		مفتوح		3 = (5) (2) (4) (1) (3) 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	4	معلوماتي/ إخباري
9	2٠0		مغلق		2 = (4) التأنيس. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	4	معلوماتي/ إخباري
10	3٠0		مغلق		3 = (3) فاعل. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	المعرفة اللغوية		

دليل الإجابات لامتحان في اللغة العربية للصف الثامن
مقاييس النجاعة والنماء في المدرسة – داخلي، 2007

السؤال	الدرجات للسؤال	البند	نوع البند/السؤال	الدرجات للبند	الإجابة الصحيحة وتفصيل إمكانات الدرجات	المجال	مستويات فهم المقروء	نوع النص
الفصل الثاني								
11	1-0		مفتوح		1 = ذكر ثلاث من الوسائل التالية: - لافتات إرشادية مرسومة أو مكتوبة. - الإشارات الضوئية. - الخطوط الأرضية المطبوعة على الشارع. - رجال الشرطة/المروور. 0.5 = ذكر وسيلة واحدة / وسيلتين من الوسائل أعلاه. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	1	إقناعي
12	1,0		مغلق		1 = (2) السابق. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	1	إقناعي
13	2,0		مفتوح		2 = ذكر إحدى الإجابات التالية: - تقيّد به ونفذه أو طبقه أو كل إجابة مرادفة للمعنى أعلاه، مثل: - اتبع هذه الشروط. - سار بحسبها. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	2	إقناعي
14	1-0		مفتوح		1 = ذكر إحدى الإجابتين التاليتين: - قوانين مرور غير موحدة أو قوانين مرور خاصة بكل دولة. - قوانين لكل دولة بحدّ ذاتها. 0.5 = ذكر جزء من إحدى الإجابتين أعلاه. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	1	إقناعي
15	2,0		مغلق		2 = (1) الدعوة إلى الالتزام بقوانين المرور وآدابه 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	2	إقناعي
16	2-0		مفتوح		2 = نعم، يستطيع أن يقود بسهولة وأمان لأن قوانين المرور موحدة في جميع دول العالم. 1 = ذكر "نعم" أو "لا" بدون تعليل. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	3	إقناعي
17	4-0	أ1 قوانين المرور	مفتوح	1-0	1 = ذكر إحدى الإجابات التالية: - يجب التقيد بها. - تفرضاها الدولة. - تحكم بإشارات / قوانين تشمل نظام السير. - موحدة في جميع دول العالم. 0.5 = ذكر جزء من إحدى الإجابات أعلاه. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	2	إقناعي
		ب1 قوانين المرور	مفتوح	1-0	1 = ذكر إحدى الإجابات التالية: - يجب التقيد بها. - تفرضاها الدولة. - تحكم بإشارات / قوانين تشمل نظام السير. - موحدة في جميع دول العالم. 0.5 = ذكر جزء من إحدى الإجابات أعلاه. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	2	إقناعي

دليل الإجابات لامتحان في اللغة العربية للصف الثامن
مقاييس النجاعة والنماء في المدرسة – داخلي، 2007

نوع النص	مستويات فهم المقروء	المجال	الإجابة الصحيحة وتفصيل إمكانات الدرجات	الدرجات للبند	نوع البند/السؤال	البند	الدرجات للسؤال	السؤال
إقناعي	2	فهم المقروء	1 = ذكر إحدى الإجابات التالية: - يجب التحلي بها. - أعراف وقيم اجتماعية متعارف عليها. - سلوك أخلاقي. - تتعلق بأخلاق السائق. 0.5 = ذكر جزء من إحدى الإجابات أعلاه. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	1-0	مفتوح	أ2 آداب المرور		
إقناعي	2	فهم المقروء	1 = ذكر إحدى الإجابات التالية: - يجب التحلي بها. - أعراف وقيم اجتماعية متعارف عليها. - سلوك أخلاقي. - تتعلق بأخلاق السائق. 0.5 = ذكر جزء من إحدى الإجابات أعلاه. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	1-0	مفتوح	ب2 آداب المرور		
إقناعي	1	فهم المقروء	1 = ذكر ثلاثة من الآداب التالية: - يُوسع الطريق لغيره. - يمتنع عن استعمال آلة التنبيه بغير ضرورة. - لا يتوازي مع سيارة أخرى. - يكون عوناً لأصحاب السيارات الأخرى. - لا يستعمل الأضواء العالية. - لا يلقى بالمهمات في الطريق. - يشارك في نقل المصابين. - يكون مهذب الألفاظ. 0.5 = ذكر أدب واحد / أديبين من الآداب أعلاه. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب		مفتوح		1-0	18
إقناعي	3	فهم المقروء	2 = ذكر إحدى الإجابات التالية: - الحرص والالتزام بقوانين المرور وآدابها من حسن الأخلاق وحسن الأخلاق دليل على التقدم والتطور والتحضر. - الدول المتحضرة والمتقدمة هي التي تحرص على قوانين المرور وتعاقب من يخالفها من غير تهاون ومن غير ذلك تعم الفوضى. - الحرص والالتزام بقوانين المرور وآدابها فيه أمان للسائق ولغيره من السائقين والمشاة، والحفاظ على الأمان دليل على التقدم والتحضر. 1 = ذكر جزء من إحدى الإجابات أعلاه. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب		مفتوح		2-0	19
إقناعي	4	فهم المقروء	2 = توصية للسائق. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب		مغلق		2,0	20

دليل الإجابات لامتحان في اللغة العربية للصف الثامن
مقاييس النجاعة والنماء في المدرسة – داخلي، 2007

السؤال	الدرجات للسؤال	البند	نوع البند/السؤال	الدرجات للبند	الإجابة الصحيحة وتفصيل إمكانيات الدرجات	المجال	مستويات فهم المقروء	نوع النص
21	2-0		مفتوح		2 = ذكر دليلين (برهانين) من الدلائل التالية: - إعطاء أمثلة حجج وبراهين من أجل إقناعنا بالفكرة / القوانين تحافظ على سلامة الإنسان؛ القوانين تدل على التحضر. - وجود توصية في الفقرة الأخيرة للالتزام بقوانين وآداب السير. - ذكر الحسنات والنتائج الإيجابية للالتزام بالقواعد. - المحافظة على سلامة الإنسان عند التزامه بالقوانين، النظام والتنظيم وعدم الفوضى. - توجهه العام للقارئ وإدلاء معلومات خاصة بالفكرة تعريف للقواعد والآداب العامة. - عدم وجود أسلوب السرد. - عدم وجود شخصيات. 1 = ذكر أحد الدلائل أعلاه. أو يوجد معلومات/حقائق دون تعليل. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	4	إقناعي
22	3-0		مغلق		3 = (2) خبر. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	المعرفة اللغوية		
23	3-0		مغلق		3 = (1) حال. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	المعرفة اللغوية		
الفصل الثالث								
24	1-0		مفتوح		1 = في بيت الأختين / منزل (بيت) أخت الراوية / مدينة نيو يورك / أسواق نيو يورك 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	1	سردي/ قصصي
25	2-0		مفتوح		2 = لحظة إغلاق الحقائق أو كل إجابة مرادفة للإجابة أعلاه. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	2	سردي/ قصصي
26	1-0		مفتوح		1 = ذكر الشبثين التاليين: - رسالة إلى الأسرة. - معطف لابنه (صرة مضغوطة). 0.5 = ذكر إحدى الإجابتين أعلاه. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	1	سردي/ قصصي
27	1-0		مفتوح		1 = ذكر إحدى الإجابات التالية: - لأنه لم يستطع أن يرسل المعطف كل مرة ولأن ابنه كبير. - لأنه لم يجد في كل سنة من يوصل له المعطف لابنه. - لأن حقائب المسافرين كانت ممتلئة فذلك لم يأخذوا المعطف لابنه. - لكي يستطيع تبديل المعطف لاحقاً. وكل إجابة تعطي المعنى المذكور أعلاه. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	2	سردي/ قصصي

دليل الإجابات لامتحان في اللغة العربية للصف الثامن
مقاييس النجاعة والنماء في المدرسة – داخلي، 2007

السؤال	الدرجات للسؤال	البند	نوع البند/السؤال	الدرجات للبند	الإجابة الصحيحة وتفصيل إمكانيات الدرجات	المجال	مستويات فهم المقروء	نوع النص
28	2-0		مفتوح		2 = ذكر ظاهرتين (عادتين) من الظواهر التالية: - الهجرة/السفر. - التردد على الأسواق. - عدم تعاون المغتربين في نقل الهدايا لذويهم. - شراء الهدايا للأحبة عند السفر. - إرسال رسائل مع المسافرين. - قضاء العيد مع العائلة. - الحنين للأسرة. - العطف على الأسرة. 1 = ذكر ظاهرة واحدة من الظواهر أعلاه. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	2	سردي/ قصصي
29	2-0		مفتوح		2 = ذكر دليلين (برهاتين) من الدلائل التالية: - السرد. - الحوار. - الشخصيات. - الأحداث. - الزمان والمكان. - الحكمة. - الحل. 1 = ذكر أحد الدلائل أعلاه. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	4	سردي/ قصصي
30	1،0		مغلق		1 = (1) العطف والإصرار. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	2	سردي/ قصصي
31	1-0		مفتوح		1 = هتف فرحاً ونهض واقفاً ومزق القسيمة وكأنه يرقص. 0.5 = جزء من الإجابة أعلاه. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	1	سردي/ قصصي
32	2،0		مفتوح		2 = تركناها تذرّف أو تسيل بدون قيود أو كل إجابة مرادفة للإجابة أعلاه. أو أطلقناها. أو سمحنا لها. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	2	سردي/ قصصي
33	2-0		مفتوح		2 = ذكر إحدى الإجابات التالية: - إصرار الأب على إرسال المعطف لابنه بدل على مدى حبه وتعلقه بابنه. - حيث اشترى له المعطف في أول عيد وكان يستبدله في كل عام بمعطف أكبر ويحافظ على قسيمة الشراء كما يحافظ على روحه. - لأنه فقير. - لأنه بخيل. - لأنه لا يريد أن يخسر قسيمة الشراء. - الحفاظ على التواصل مع الأبناء. كل إجابة أخرى تعطي المعنى نفسه. 1 = ذكر جزء من إحدى الإجابات أعلاه. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	3	سردي/ قصصي

دليل الإجابات لامتحان في اللغة العربية للصف الثامن
مقاييس النجاعة والنماء في المدرسة – داخلي، 2007

السؤال	الدرجات للسؤال	البند	نوع البند/السؤال	الدرجات للبند	الإجابة الصحيحة وتفصيل إمكانيات الدرجات	المجال	مستويات فهم المقروء	نوع النص														
34	1-0		مفتوح		1 = ذكر إحدى الإجابات التالية: - لم تدعاه يكمل صوغ عبارة الرجاء. - خطفتنا الصرة ووضعناها في الحقيبة. - كبحتا دموعا في عينيهما/أجهشتا بالبكاء. - أخرجتبا بعض الملابس من الحقيبة ووضعنا الصرة. - في البداية كان رد الفعل يدل على الاندهال، الاستغراب، الشك في ادعاء والد سليمان. 0.5 = ذكر جزء من إحدى الإجابات أعلاه. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	2	سردي/ قصصي														
35	2،0		مغلق		2 = (2) حذف. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	فهم المقروء	4	سردي/ قصصي														
36	2-0		مفتوح		2 = ذكر توقعا وشرحا منطقيين. استعن بالبنود المفصلة التالية: <table border="1"> <thead> <tr> <th>التوقع</th> <th>الشرح</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>- سيكرهما وسيخرج حزينا</td> <td>- لأنها استقبلته لكنها لم تساعد في أن توصل المعطف لابنه.</td> </tr> <tr> <td>- سيحزن كثيرا.</td> <td>- لأنه فقد الأمل الذي سيحقق له ما حلم به (أن يوصل المعطف).</td> </tr> <tr> <td>- سيقبض على القسيمة بشدة ويحتفظ بها ثانية.</td> <td>- لأنه يعلم أنه سيبدل المعطف مرة أخرى / سيضطر لتبديله ثانية.</td> </tr> <tr> <td>- سيجهش بالبكاء ثم يخرج دون أن ينطق بكلمة.</td> <td>- فقد خاب أمله وردّ خائبا وهو حزين لأنه لا يستطيع أن يجد حلا لمشكلته.</td> </tr> <tr> <td>- تفهم عذر الأخت وأوصاها بأن توصل السلام لعائلته.</td> <td>- فقد عرف أنها أرادت ذلك لكنها لا تستطيع الاستغناء عن ملابسها ولن تخرجها من الحقيبة، فقد أوصاها أن توصل سلاما لعائلته لكي تخفف عنه وتطمئنهم.</td> </tr> <tr> <td>- انهمرت الدموع من عينه بغزارة قال شكرا ثم خرج.</td> <td>- تفهم عذر الأخت لكنه حزن لفشله ثانية.</td> </tr> </tbody> </table>	التوقع	الشرح	- سيكرهما وسيخرج حزينا	- لأنها استقبلته لكنها لم تساعد في أن توصل المعطف لابنه.	- سيحزن كثيرا.	- لأنه فقد الأمل الذي سيحقق له ما حلم به (أن يوصل المعطف).	- سيقبض على القسيمة بشدة ويحتفظ بها ثانية.	- لأنه يعلم أنه سيبدل المعطف مرة أخرى / سيضطر لتبديله ثانية.	- سيجهش بالبكاء ثم يخرج دون أن ينطق بكلمة.	- فقد خاب أمله وردّ خائبا وهو حزين لأنه لا يستطيع أن يجد حلا لمشكلته.	- تفهم عذر الأخت وأوصاها بأن توصل السلام لعائلته.	- فقد عرف أنها أرادت ذلك لكنها لا تستطيع الاستغناء عن ملابسها ولن تخرجها من الحقيبة، فقد أوصاها أن توصل سلاما لعائلته لكي تخفف عنه وتطمئنهم.	- انهمرت الدموع من عينه بغزارة قال شكرا ثم خرج.	- تفهم عذر الأخت لكنه حزن لفشله ثانية.	فهم المقروء	3	سردي/ قصصي
						التوقع	الشرح															
						- سيكرهما وسيخرج حزينا	- لأنها استقبلته لكنها لم تساعد في أن توصل المعطف لابنه.															
						- سيحزن كثيرا.	- لأنه فقد الأمل الذي سيحقق له ما حلم به (أن يوصل المعطف).															
						- سيقبض على القسيمة بشدة ويحتفظ بها ثانية.	- لأنه يعلم أنه سيبدل المعطف مرة أخرى / سيضطر لتبديله ثانية.															
						- سيجهش بالبكاء ثم يخرج دون أن ينطق بكلمة.	- فقد خاب أمله وردّ خائبا وهو حزين لأنه لا يستطيع أن يجد حلا لمشكلته.															
						- تفهم عذر الأخت وأوصاها بأن توصل السلام لعائلته.	- فقد عرف أنها أرادت ذلك لكنها لا تستطيع الاستغناء عن ملابسها ولن تخرجها من الحقيبة، فقد أوصاها أن توصل سلاما لعائلته لكي تخفف عنه وتطمئنهم.															
- انهمرت الدموع من عينه بغزارة قال شكرا ثم خرج.	- تفهم عذر الأخت لكنه حزن لفشله ثانية.																					
1 = ذكر التوقع المنطقي و/أو الشرح المنطقي الجزئي. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب																						
37	3،0		مغلق		3 = حَوِّطَ. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	المعرفة اللغوية																
38	3،0		مغلق		3 = (1) بدل. 0 = كل إجابة أخرى/ لم يجب	المعرفة اللغوية																

דליל הִיבובות ללמתחן פי הלגה הערבית ללصف الثامن
מקייס הנגעה והנמה פי המרسة – דاخלי، 2007

السؤال	الدرجات للسؤال	نوع السؤال	الإجابة الصحيحة وتفصيل إمكانات الدرجات	المجال	معايير لتقييم مهمة التعبير
الفصل الرابع – التعبير الكتابي (الاختيار بين الموضوع 1 أو الموضوع 2)					
مهمة التعبير الكتابي	7,3,0 12	مفتوح	<p>المضمون</p> <ul style="list-style-type: none"> • = 12 يستوفي النص كل مطالب المهمة: تفصيل، مبنى مركب، عرض وجهات نظر، غنى فكري، التزام بموضوع الكتابة. يشمل المعلومات المطلوبة للمتلقى كي يفهم هدف الكاتب. • النص مفهوم وواضح للقارئ. • لا يستوفي جميع مطالب المهمة أعلاه، مثل: بدون تفصيل. • = 7 التزام جزئي بالموضوع، غنى جزئي بالأفكار... • = 3 الادعاءات جزئية، غير واضح، يتطلب من القارئ جهد كبير لفهم المضمون. • = 0 كتب أقل من جملة. 	التعبير الكتابي	المضمون
	5,3,1,0	مفتوح	<p>المبنى</p> <ul style="list-style-type: none"> • = 5 المبنى والأسلوب اللغوي يلائمان النوع الأدبي والمهمة. المبنى منطقي؛ علاقة تسلسلية بين الجمل والأفكار، ترتيب وتنظيم الموضوع. • = 3 مبنى النص غير مبلور تماما من ناحية لغوية ومنطقية. • استعمال قليل لكلمات الربط. • = 1 مبنى النص غير مبلور بتاتا من ناحية نحوية ومنطقية. • = 0 كتابة أقل من جملة. 	التعبير الكتابي	المبنى
	8,5,2,0	مفتوح	<p>اللغة</p> <ul style="list-style-type: none"> • = 8 الثروة اللغوية ملائمة. • دقة في المعنى. • استخدام صحيح لحروف وكلمات الربط. • ملائمة نحوية (جنس / عدد). • استعمال صحيح لعلامات الترقيم. • إملاء صحيح. • عدم الخلط بين مستويات اللغة. • خط واضح ومقروء. • = 5 الثروة اللغوية ملائمة بشكل عام. • أخطاء قواعدية ولكنها لا تصعب فهم النص. • المستوى اللغوي ملائم بشكل عام. • = 2 الثروة اللغوية غير ملائمة. • هنالك أخطاء نحوية كثيرة. • المستوى اللغوي غير ملائم. • = 0 كتابة أقل من جملة. 	التعبير الكتابي	اللغة

7. דף ריכוז ציונים לתלמיד - ערבית לכיתה ח'

7.1 דוגמה למילוי דף ריכוז ציונים לתלמיד - ערבית לכיתה ח' - מיצ"ב פנימי תשס"ז

اسم الطالب: محمد الصف: 8أ

يجب التأشير على عدد الدرجات لكل سؤال كما هو مفصّل في دليل الإجابات.

المعرفة اللغوية		فهم المقروء		
الدرجات		الدرجات		
		0	0.5	1
				السؤال 18
		0		1
				السؤال 19
		0		2
				السؤال 20
		0		1
				السؤال 21
		0		3
				السؤال 22
0				3
				السؤال 23
		0		1
				السؤال 24
		0		2
				السؤال 25
		0	0.5	1
				السؤال 26
		0		1
				السؤال 27
		0		1
				السؤال 28
		0		1
				السؤال 29
		0		1
				السؤال 30
		0	0.5	1
				السؤال 31
		0		2
				السؤال 32
		0		1
				السؤال 33
		0	0.5	1
				السؤال 34
		0		2
				السؤال 35
		0		1
				السؤال 36
		0		3
				السؤال 37
0				3
		0		3
				السؤال 38
المعرفة اللغوية: 12		فهم المقروء: 50.5		مجموع الدرجات

المعرفة اللغوية		فهم المقروء		
الدرجات		الدرجات		
		0		1
				السؤال 1
		0		1
				السؤال 2
		0		2
				السؤال 3
		0		1
				السؤال 4
		0		2
				السؤال 5
		0		2
				السؤال 6
		0		4
				السؤال 7
		0		1
				السؤال 8
		0		2
				السؤال 9
		0		3
				السؤال 10
		0		0.5
				السؤال 11
		0		1
				السؤال 12
		0		2
				السؤال 13
		0		0.5
				السؤال 14
		0		2
				السؤال 15
		0		1
				السؤال 16
		0		0.5
				السؤال 17 أ
		0		0.5
				السؤال 17 ب 1
		0		0.5
				السؤال 17 أ 2
		0		0.5
				السؤال 17 ب 2
0				3

التعبير الكتابي					
الدرجات				اختيار بين الموضوعين	
0	3	7	12	المضمون	التعبير الكتابي
0	1	3	5	المبنى	التعبير الكتابي
0	2	5	8	اللغة	التعبير الكتابي
التعبير الكتابي: 15				مجموع الدرجات	

المعرفة اللغوية (0-15): 12	التعبير الكتابي (0-25): 15	فهم المقروء (0-60): 50.5	العلامة في المجال
[12 المعرفة اللغوية] + [15 التعبير الكتابي] + [50.5 فهم المقروء] = 77.5 → 78			العلامة الكلية

[12 المعرفة اللغوية] 15 X100= 80%	[15 التعبير الكتابي] 25 X100= 60%	[50.5 فهم المقروء] 60 X100= 84%	العلامة في المجال بالنسبة المنوية
علامة المعرفة اللغوية بالنسبة المنوية	علامة التعبير الكتابي بالنسبة المنوية	علامة فهم المقروء بالنسبة المنوية	

7.2 דף ריכוז ציונים לתלמיד (עותקים של דף זה מצורפים במעטפה)

اسم الطالب/ة:

الصف:

ورقة تركيز علامات للطالب – اللغة العربية للصف الثامن
امتحان مقاييس النجاعة والنماء في المدرسة (داخلي) 2007

يجب التأشير على عدد الدرجات لكل سؤال كما هو مفصّل في الدليل.

المعرفة اللغوية		فهم المقروء				
الدرجات		الدرجات				
		0	0.5	1		السؤال 18
		0		1	2	السؤال 19
		0			2	السؤال 20
		0		1	2	السؤال 21
0	3					السؤال 22
0	3					السؤال 23
		0		1		السؤال 24
		0			2	السؤال 25
		0	0.5	1		السؤال 26
		0		1		السؤال 27
		0		1	2	السؤال 28
		0		1	2	السؤال 29
		0		1		السؤال 30
		0	0.5	1		السؤال 31
		0			2	السؤال 32
		0		1	2	السؤال 33
		0	0.5	1		السؤال 34
		0			2	السؤال 35
		0		1	2	السؤال 36
0	3					السؤال 37
0	3					السؤال 38
المعرفة اللغوية: ____		فهم المقروء: ____				مجموع الدرجات

المعرفة اللغوية		فهم المقروء					
الدرجات		الدرجات					
		0		1		السؤال 1	
		0		1		السؤال 2	
		0			2	السؤال 3	
		0		1	2	السؤال 4	
		0			2	السؤال 5	
		0		2	4	السؤال 6	
		0		1	2	3	السؤال 7
		0			3	السؤال 8	
		0			2	السؤال 9	
0	3					السؤال 10	
		0	0.5	1		السؤال 11	
		0		1		السؤال 12	
		0			2	السؤال 13	
		0	0.5	1		السؤال 14	
		0			2	السؤال 15	
		0		1	2	السؤال 16	
		0	0.5	1		السؤال 17 أ	
		0	0.5	1		السؤال 17 ب	
		0	0.5	1		السؤال 17 ج	
		0	0.5	1		السؤال 17 د	

التعبير الكتابي				اختيار بين الموضوعين	
الدرجات				التعبير الكتابي	
0	3	7	12	المضمون	التعبير الكتابي
0	1	3	5	المبنى	التعبير الكتابي
0	2	5	8	اللغة	التعبير الكتابي
التعبير الكتابي: ____				مجموع الدرجات	

العلامة في المجال	فهم المقروء (0-60): ____	التعبير الكتابي (0-25): ____	المعرفة اللغوية (0-15): ____
العلامة الكلية	[فهم المقروء] + [التعبير الكتابي] + [المعرفة اللغوية] = [العلامة الكلية]		

العلامة في المجال بالنسبة المئوية	$\frac{[فهم المقروء]}{60} \times 100 = \text{____} \%$	$\frac{[التعبير الكتابي]}{25} \times 100 = \text{____} \%$	$\frac{[المعرفة اللغوية]}{15} \times 100 = \text{____} \%$
علامة فهم المقروء بالنسبة المئوية	علامة التعبير الكتابي بالنسبة المئوية	علامة المعرفة اللغوية بالنسبة المئوية	

אנשי קשר למיצ"ב פנימי - שפה ערבית - כיתה ח'

טלפונים וכתובת דוא"ל		שם איש/אנשי קשר	מחוז
	054-5836227	רנדה אג'א	צפון
Randa_gha@hotmail.com			
	054-7686660	רנה סובח	
saiDsobeh@012.net.il			
	050-6841745	כמאל אגבאריה	חיפה
egbariakmal@yahoo.com			
	054-5924626	תופיק ג'ברין	
nabeha@zahav.net.il			
	054-6500150	נעמאן סרסור	מרכז
naamankq@yahoo.com			
	052-5439901	מאג'דה נאטור	
Majda1@walla.com			
	052-8926882	מאג'ד אבו-מוך	תל-אביב
magedabumokh@walla.com			
	052-5630093	יוסרא עליאן	ירושלים
Anwar_alyan_14@hotmail.com			
	054-4978191	מג'דולין סוויטי	דרום
Magdo200040@yahoo.com			

